

TUKMOS

*TIPTA UZMANLIK KURULU
MÜFREDAT OLUŞTURMA VE STANDART BELİRLEME SİSTEMİ*

ÇOCUK DIŞ HEKİMLİĞİ
Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı

08.04.2014

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	3
2. MÜFREDAT TANITIMI	3
3. TEMEL YETKİNLİKLER	5
3.1. Yönetici	5
3.2. Ekip Üyesi	5
3.3. Sağlık Koruyucusu	5
3.4. İletişim Kuran	5
3.5. Değer ve Sorumluluk Sahibi	5
3.6. Öğrenen ve Öğreten	5
3.7. Hizmet Sunucusu	5
3.7.1. KLİNİK YETKİNLİKLER	6
3.7.2. GİRİŞİMSEL YETKİNLİKLER	14
4. ÖĞRENME VE ÖĞRETME YÖNTEMLERİ	16
4.1. Yapılandırılmış Eğitim Etkinlikleri (YE)	16
4.1.1. Sunum	16
4.1.2. Seminer	17
4.1.3. Olgu tartışması	17
4.1.4. Makale tartışması	17
4.1.5. Dosya tartışması	17
4.1.6. Konsey <i>(Bu etkinlik bu uzmanlık alanında uygulanmamaktadır)</i>	18
4.1.7. Kurs <i>(Bu etkinlik bu uzmanlık alanında uygulanmamaktadır)</i>	18
4.2. Uygulamalı Eğitim Etkinlikleri (UE)	18
4.2.1. Yatan hasta bakımı <i>(Bu etkinlik bu uzmanlık alanında uygulanmamaktadır)</i>	18
4.2.2. Ayaktan hasta bakımı	18
4.2.3. Saha Çalışmaları	18
4.2.4. Genel Anestezi/ Sedasyon altında hasta bakımı	18
4.3. Bağımsız ve Keşfederek Öğrenme Etkinlikleri (BE)	18
4.3.1. Yatan hasta takibi <i>(Bu etkinlik bu uzmanlık alanında uygulanmamaktadır)</i>	18
4.3.2. Ayaktan hasta/materyal takibi	18
4.3.3. Akran öğrenmesi	19
4.3.4. Literatür okuma	19
4.3.5. Araştırma	19
4.3.6. Öğretme	19
5. EĞİTİM KAYNAKLARI	19
6. ROTASYON HEDEFLERİ	20
7. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	22
8. KAYNAKÇA	22

1. GİRİŞ

Çocuk Diş Hekimliği, sağlıklı ve özel tedavi gereksinimi (zihinsel ve bedensel engelli bireyler, sistemik hastalığı olan bireyler) olan bebek, çocuk ve adölesanın büyüme ve gelişim dönemlerine göre süt ve genç daimi dişlerin ve çevre dokularının tedavi planlamalarının yapıldığı, davranış yönlendirmesi ile tüm diş hekimliği tanı, tetkik ve tedavilerini üstlenen erişkin diş hekimliğinden tümüyle ayrılan, kendine özgü konuları, sorunları ve yaklaşımı olan bir uzmanlık dalıdır.

Bebek, çocuk ve adölesanda tanı ve diş tedavileri, ileri derecede harap süt ve genç daimi dişlerin restoratif ve endodontik tedavileri, travma ile yaralanan süt ve genç daimi dişlerin acil ve kalıcı tedavileri ve takibi, yer tutucu uygulamaları, kök gelişimi tamamlanmamış genç daimi dişlerin pulpa ve apeksifikasyon tedavileri ve takibi, kooperasyon kurulamayan çocuklarda sedasyon (inhalasyon ve ilaç) ve genel anestezi altında diş tedavileri, engelli çocuklar ve adölesanda koruyucu uygulamalar ve restoratif ve endodontik diş tedavileri, sistemik hastalığı olan bebek, çocuk ve adölesanda koruyucu ve tedavi edici uygulamalar Çocuk Diş Hekimliği uzmanlık eğitiminin en önemli öğrenme konularıdır.

Yukarıda sayılan konularda uygulanacak tedavilerin inceliklerinin öğrenilmesiyle beceri eğitiminde bilinçli yeterlik düzeyine gelmesi önemlidir.

Geliştirilen tanısal (CT, MR vd) ve tedavisel (N₂O/O₂, Lazer vd) yeni teknolojik yöntemler de uzmanlık eğitiminde yer almaktadır.

2. MÜFREDAT TANITIMI

2.1. Müfredatın Amacı ve Hedefleri

AMAÇ:

Çocuk Diş Hekimliğinin her alanında kendine güvenen ve yetkin olan, sağlıklı ve özel tedavi gereksinimi olan bebek, çocuk ve adölesanların ağız ve diş sağlığı gereksinimlerini karşılayan ve kendini bu konularda daima geliştiren, multidisipliner çalışmalara katılabilen ve sağlığı geliştirme konusunda proje üretebilen ve katkı sağlayan uzmanlar yetiştirmektir.

HEDEFLER:

Bebek, çocuk ve adölesanda;

- Bireye ve topluma yönelik koruyucu diş hekimliği programlarını geliştirebilen, uygulayan, takip eden ve sonuçlandıran yetkinlikte,
- İlaç kullanmadan uygulanan davranış yönlendirme tekniklerinde yetkin,
- Inhalasyon sedasyonu uygulamasında teorik ve pratik olarak tam donanımlı,
- Sedasyon ve genel anestezi altında tüm ağız tedavilerini gerçekleştirebilecek yetkinlikte,
- Restoratif, endodontik, cerrahi, protetik ve önleyici ortodontik tedavileri yapacak yetkinlikte,
- Dentoalveoler yaralanmaları tedavi edecek ve takip edecek yetkinlikte,
- Özel bakıma ihtiyaç duyan bebek, çocuk ve adölesanda tüm diş hekimliği uygulamalarını planlayacak, uygulayacak ve takip edecek yetkinlikte bireyler yetiştirmektir.

2.2. Müfredat Çalışmasının Tarihsel Süreci

Uzmanlık eğitimi müfredat çalışmaları TUK tarafından oluşturulan birinci TUKMOS komisyonları aracılığıyla 2010 yılı Ocak ayında başlamıştır. Komisyon çalışmalarını Üniversitelerin Pedodonti Anabilim Dalları ile koordineli olarak yürütmüştür. Uzmanlık alanı olarak adını tüm anabilim dallarının kabulü ile "Pedodonti" "Çocuk Diş Hekimliği" olarak belirlemiştir.

Çocuk Diş Hekimliği Komisyonunun marifeti ile 2011 yılında taslak müfredat **Prof. Dr. Erman Akbulut, Prof. Dr. Nil Altay, Prof. Dr. Gamze Aren, Prof. Dr. Fatma Atakul, Prof. Dr. Elif Sepet, Prof. Dr. Ali Recai Menteş, Prof. Dr. Ertuğrul Sabah, Prof. Dr. Zafer Çehrelî, Doç. Dr. Cem Doğan, Dr. Dt. Buğra Özen, Dr. Dt. Harun Canoğlu** tarafından (V1.0) oluşturulmuştur.

Ayrıca Türk Pedodonti Derneğinin (TPD) uzmanlık eğitimi ile ilgili çalışmaları Nisan 2012' de Çukurova'da yapılan TPD Ankara Şubesi tarafından gerçekleştirilen çalıştayda ve 2012 Ekim ayında yapılan TPD Kongresinde ayrı bir oturumda tartışılmış, asistan karne taslakları, asgari işlem sayıları, eğitim süreci, uzmanlık yönetmeliği ve diğer bilgiler tüm eğitim birimlerine verilmiştir.

2012 yılının Aralık ayında ikinci dönem TUKMOS komisyonları teşkil edilmiş ve (V.2.0) çekirdek eğitimi müfredatı çalışmaları Nisan 2013'de **Prof. Dr. Nil Altay, Prof. Dr. Elif Sepet, Prof. Dr. Ali Recai Menteş, Prof. Dr. Zafer Çehrelî, Prof. Dr. Zeynep Ökte, Prof. Dr. Nurhan Özalp, Prof. Dr. Nurhan Öztaş, Doç. Dr. Günseli Güven Polat, Dr. Dt. Buğra Özen, Dr. Dt. Harun Canoğlu** tarafından tamamlanmıştır. 31.01.2014 tarihinde çekirdek eğitim müfredatı (V.2.1) taslağı TUKMOS Komisyon üyelerinden **Prof. Dr. Nil Altay, Prof. Dr. Zafer Çehrelî**'nin katılımıyla revize edilmiştir.

2.3. Uzmanlık Eğitimi Süreci

Uzmanlık eğitimi güncel mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilir.

Göreve başlama, oryantasyon

Eğitim sorumlusunun yazılı olarak bildirilmesi

Asistan karnelerinin verilmesi

Ders programının yazılı olarak verilmesi

Klinik gözlem, eğitici denetiminde uygulama, bağımsız uygulama

Rotasyonlar (Ortodonti 4 hafta, Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi 2 hafta, Anesteziyoloji ve Reanimasyon 6 hafta, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları 5 hafta, Tıbbi Genetik 3 hafta)

Asistan karnelerinin onaylanması (eğitim sorumlusu, birim amiri, kurum amiri)

Tez konusunun yazılı olarak bildirilmesi ve çalışmalara başlamak

Eğitim süresi: Çocuk Diş hekimliği Uzmanlık Eğitimi 3 (üç) yıl eğitim süresi sonunda tamamlanır.

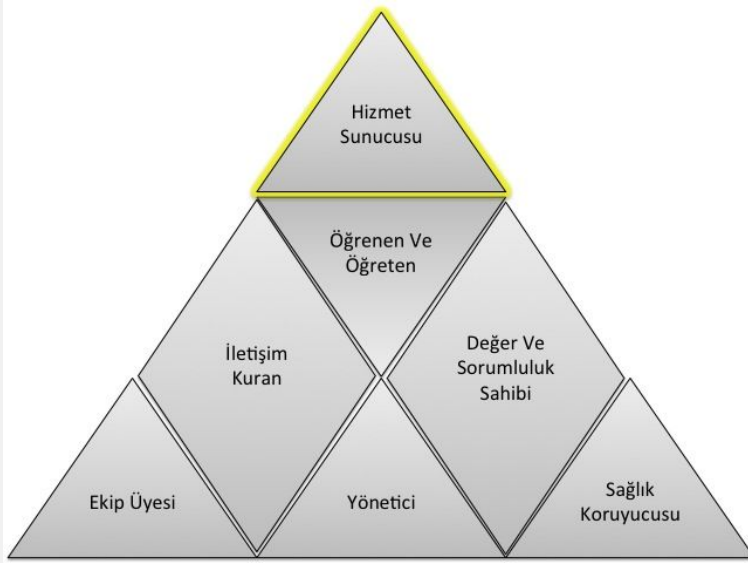
Uzmanlık eğitim sürecinde alanında düzenlenen kongre, sempozyum, kurs gibi etkinliklere katılır, sözlü ve /veya poster bildirim verir.

Birim içinde seminer hazırlar.

2.4. Kariyer Olasılıkları

Bu uzmanlık eğitimi tamamlandığında Çocuk Diş Hekimliği uzmanı unvanı kazanan kişi ülkemizde kamu kurum ve kuruluşlarında, özel sektörde ve diplomamızın eş değer bulunduğu diğer ülkelerde çalışabilir, akademik kariyer yapabilir.

3. TEMEL YETKİNLİKLER

Şekil 1- TUKMOS'un Yeterlilik Üçgeni (Yedi temel yetkinlik alanı)

Yetkinlik, bir uzmanın bir iş ya da işlemin gerektiği gibi yapılabilmesi için kritik değer taşıyan, eğitim ve öğretim yoluyla kazanılıp iyileştirilebilen, gözlenip ölçülebilen, özellikleri daha önceden tarif edilmiş olan, *bilgi, beceri, tutum ve davranışların* toplamıdır. Yetkinlikler 7 temel alanda toplanmışlardır.

Her bir temel yetkinlik alanı, uzmanın ayrı bir rolünü temsil eder (Şekil 1). Yedinci temel alan olan Hizmet Sunucusu alanına ait yetkinlikler klinik yetkinlikler ve girişimsel yetkinlikler olarak ikiye ayrılırlar. Sağlık hizmeti sunumu ile doğrudan ilişkili Hizmet Sunucusu alanını oluşturan yetkinlikler diğer 6 temel alana ait yetkinlikler olmadan gerçek anlamlarını kazanamazlar ve verimli bir şekilde kullanılamazlar. Başka bir deyişle 6 temel alandaki yetkinlikler, uzmanın "Hizmet Sunucusu" alanındaki yetkinliklerini sosyal ortamda hasta ve toplum merkezli ve etkin bir şekilde kullanması için kazanılması gereken yetkinliklerdir. Bir uzmanlık dalındaki eğitim sürecinde kazanılan bu 7 temel alana ait yetkinlikler uyumlu bir şekilde kullanılabilirdiğinde yeterlilikten bahsedilebilir. Bu temel yetkinlik alanları aşağıda listelenmiştir;

3.1. *Yönetici*

3.2. *Ekip Üyesi*

3.3. *Sağlık Koruyucusu*

3.4. *İletişim Kuran*

3.5. *Değer ve Sorumluluk Sahibi*

3.6. *Öğrenen ve Öğreten*

3.7. *Hizmet Sunucusu*

Hizmet sunucusu temel yetkinlik alanındaki yetkinlikler, kullanılış yerlerine göre iki tüdür:

Klinik Yetkinlik: Bilgiyi, kişisel, sosyal ve/veya metodolojik becerileri tıbbi kararlar konusunda kullanabilme yeteneğidir;

Girişimsel Yetkinlik: Bilgiyi, kişisel, sosyal ve/veya metodolojik becerileri tıbbi girişimler konusunda kullanabilme yeteneğidir.

Klinik ve girişimsel yetkinlikler edinilirken ve uygulanırken Temel Yetkinlik alanlarında belirtilen diğer yetkinliklerle uyum içinde olmalı ve uzmanlığa özel klinik karar süreçlerini kolaylaştırmalıdır.

3.7.1. KLİNİK YETKİNLİKLER

Uzman Hekim aşağıda listelenmiş klinik yetkinlikleri ve eğitimi boyunca edindiği diğer bütüncüleyici “temel yetkinlikleri” eş zamanlı ve uygun şekilde kullanarak uygular.

KLİNİK YETKİNLİK İÇİN KULLANILAN TANIMLAR VE KISALTMALARI

Klinik yetkinlikler için; üç ana düzey ve iki adet ek düzey tanımlanmıştır. Öğrencinin ulaşması gereken düzeyler bu üç ana düzeyden birini mutlaka içermelidir. T ve TT düzeyleri A ve K ile birlikte kodlanabilirken B düzeyi sadece K düzeyi ile birlikte kodlanabilir. B, T ve TT düzeyleri birbirlerini kapsadıkları için birlikte kodlanamazlar.

B:Hastalığa ön tanı koyma ve gerekli durumda hastaya zarar vermeyecek şekilde ve doğru zamanda, doğru yere sevk edebilecek bilgiye sahip olma düzeyini ifade eder.

T:Hastaya tanı koyma ve sonrasında tedavi için yönlendirebilme düzeyini ifade eder.

TT: Ekip çalışmasının gerektirdiği durumlar dışında herhangi bir desteğe gereksinim duymadan hastanın tanı ve tedavisinin tüm sürecini yönetebilme düzeyini ifade eder.

Klinik yetkinliklerde bu düzeylere ek olarak gerekli durumlar için A ve K yetkinlik düzeyleri eklenmektedir:

A:Hastanın acil durum tanısını koymak ve hastalığa özel acil tedavi girişimini uygulayabilme düzeyini ifade eder.

K:Hastanın birincil, ikincil ve üçüncül korunma gereksinimlerini tanımlamayı ve gerekli koruyucu önlemleri alabilme düzeyini ifade eder.

BEBEK, ÇOCUK VE ADÖLESANDA TANI VE TEDAVİ PLANLAMASI	KLİNİK YETKİNLİK	DÜZEY	KIDEM	YÖNTEM
DİŞLERDE SAYI ANOMALİLERİ	ANODONTİ	TT, K	1	YE, UE, BE
	HİPODONTİ	TT, K	1	YE, UE, BE
	OLİGODONTİ	TT, K	1	YE, UE, BE
	HİPERDONTİ	TT, K	1	YE, UE, BE
	MEZİODENS	TT, K	1	YE, UE, BE
DİŞLERDE BOYUT ANOMALİLERİ	MAKRODONTİ	TT, K	1	YE, UE, BE
	MİKRODONTİ	TT, K	1	YE, UE, BE
DİŞLERDE ŞEKİL ANOMALİLERİ	DENS İNVAGİNATUS	TT, K	1	YE, UE, BE
	DENS İN DENTE	TT, K	1	YE, UE, BE
	TAURODONTİSM	TT, K	1	YE, UE, BE
	DİLASEASYON	TT, K	1	YE, UE, BE
	TALON CUSP	TT, K	1	YE, UE, BE
	FÜZYON	TT, K	1	YE, UE, BE
	GEMİNASYON	TT, K	1	YE, UE, BE
	ODONTOMA	T, K	1	YE, UE, BE
	KONKRESENS	TT, K	1	YE, UE, BE
DİŞLERDE DOKU ANOMALİLERİ	AMELOGENEZİS İMPERFEKTA	TT, K	1	YE, UE, BE
	DENTİNOGENEZİS İMPERFEKTA	TT, K	1	YE, UE, BE
	DENTİN DİSPLAZİLERİ	TT, K	1	YE, UE, BE

BEBEK, ÇOCUK VE ADÖLESANDA TANI VE TEDAVİ PLANLAMASI	KLİNİK YETKİNLİK	DÜZEY	KIDEM	YÖNTEM
	MİNE HİPOPLAZİLERİ	TT, K	1	YE, UE, BE
	BAKH (MIH) (BÜYÜK AZI-KESER HİPOMİNERALİZASYONU)	TT, K	1	YE, UE, BE
	REJYONEL ODONTODİSPLAZİ	TT, K	1	YE, UE, BE
DİŞLERDE DURUM ANOMALİLERİ	EKTOPİ	TT, K	1	YE, UE, BE
	TRANSPOZİSYON	TT, K	1	YE, UE, BE
	ENVERSİYON	TT, K	1	YE, UE, BE
	DEPLASMAN	TT, K	1	YE, UE, BE
	DİASTEMA	TT, K	1	YE, UE, BE
DİŞLERDE SÜRME ANOMALİLERİ	GEÇ SÜRME	TT, K	1	YE, UE, BE
	ERKEN SÜRME	TT, K	1	YE, UE, BE
	NATAL-NEONATAL DİŞ	TT, K	1	YE, UE, BE
	ANKİLOZ	TT, K	1	YE, UE, BE
	EKTOPİK SÜRME	T, K	1	YE, UE, BE
YUMUŞAK DOKU LEZYONLARI	EPSTEİN İNCİLERİ, BOHN NODÜLLERİ,	TT, K	1	YE, UE, BE
	DENTAL LAMİNA KİSTLERİ	T, K	1	YE, UE, BE
	ERÜPSİYON HEMATOMU	TT, K	1	YE, UE, BE
	DİL ANOMALİLERİ	T, K	1	YE, UE, BE
	KONJENİTAL EPULİS	T, K	1	YE, UE, BE
	FRENULUM ANOMALİLERİ	T, K	1	YE, UE, BE

BEBEK, ÇOCUK VE ADÖLESANDA TANI VE TEDAVİ PLANLAMASI	KLİNİK YETKİNLİK	DÜZEY	KIDEM	YÖNTEM
	MUKOSEL	T, K	1	YE, UE, BE
DİŞ ÇÜRÜĞÜ	ERKEN ÇOCUKLUK ÇAĞI ÇÜRÜĞÜ	TT, K	1	YE, UE, BE
	RAMPANT ÇÜRÜK	TT, K	1	YE, UE, BE
	AKTİF/İNAKTİF ÇÜRÜK	TT, K	1	YE, UE, BE
	OPAK MİNE LEZYONLARI	TT, K	1	YE, UE, BE
	SEKONDER ÇÜRÜK	TT, K	1	YE, UE, BE
DİŞ DOKUSU AŞINMALARI	BRUKSİZM	TT, K	1	YE, UE, BE
	EROZYON	TT, K	1	YE, UE, BE
	ATRİZYON	TT, K	1	YE, UE, BE
	ABRAZYON	TT, K	1	YE, UE, BE
	ABFRAKSİYON	TT, K	1	YE, UE, BE
PULPA HASTALIKLARI	PULPA HİPEREMİSİ	TT, K	1	YE, UE, BE
	SERÖZ PULPİTİS	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	PURULENT PULPİTİS	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	PULPA POLİPİ	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	PULPA NEKROZU	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	PULPA GANGRENİ	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	PULPA DEJENERASYONLARI	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	İÇ/ DİŞ REZORPSİYON	TT, K, A	1	YE, UE, BE

BEBEK, ÇOCUK VE ADÖLESANDA TANI VE TEDAVİ PLANLAMASI	KLİNİK YETKİNLİK	DÜZEY	KIDEM	YÖNTEM
PERİAPİKAL LEZYONLAR	AKUT APİKAL PERİODONTİTİS	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	AKUT APİKAL APSE	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	CERRAHİ GİRİŞİM GEREKTİRMEYEN KRONİK APİKAL PERİODONTİTİS (PERİAPİKAL GRANÜLOM, PERİAPİKAL KİST)	TT, K,	1	YE, UE, BE
	KRONİK APİKAL APSE	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	CONDENSİNG OSTEİTİS	T, K,	1	YE, UE, BE
PERİODONTAL HASTALIKLAR	BASİT GİNGİVİTİS	TT, K	1	YE, UE, BE
	SÜRME GİNGİVİTİSİ	TT, K	1	YE, UE, BE
	PERİODONTİTİS	T, K	1	YE, UE, BE
	NUG	T, A, K	2	YE, UE, BE
	AFTÖZ LEZYONLAR	TT, K	1	YE, UE, BE
	CANDİDİAZİS	TT, K	1	YE, UE, BE
	PAPİLLON LE-FEVRE SENDROMLU HASTANIN ORAL TEDAVİSİ	TT, A, K	2	YE, UE, BE
	SELF-MUTİLATION (KENDİ KENDİNE ZARAR VERME)	TT, K	1	YE, UE, BE
TRAVMA	MİNE ÇATLAĞI	TT, K,	1	YE, UE, BE
	MİNE KIRIĞI	TT, K	1	YE, UE, BE
	MİNE VE DENTİN KIRIĞI	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	KOMPLİKE KRON KIRIĞI	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	KÖK KIRIĞI	TT, K, A	2	YE, UE, BE

BEBEK, ÇOCUK VE ADÖLESANDA TANI VE TEDAVİ PLANLAMASI	KLİNİK YETKİNLİK	DÜZEY	KIDEM	YÖNTEM
	KOMPLİKE KRON VE KÖK KIRIĞI	TT, K, A	2	YE, UE, BE
	KOMPLİKE OLMAYAN KRON VE KÖK KIRIĞI	TT, K, A	2	YE, UE, BE
	SARSILMA	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	GEVŞEME	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	UZAMA (EKSTRÜZYON)	TT, K, A	2	YE, UE, BE
	GÖMÜLME (İNTRÜZYON)	TT, K, A	2	YE, UE, BE
	LATERAL LÜKSASYON	TT, K, A	2	YE, UE, BE
	AVÜLSİYON	TT, K, A	2	YE, UE, BE
	ALVEOL KIRIĞI	TT, K, A	2	YE, UE, BE
	MANDİBULA KIRIĞI	T, A	2	YE, UE, BE
	TME KIRIĞI	T, A	2	YE, UE, BE
	REPLASMAN REZORPSİYONU	TT, K	2	YE, UE, BE
	GEÇİCİ APİKAL YIKIM	TT, K	2	YE, UE, BE
	İNFLAMATUAR KÖK REZORPSİYONU	TT, K	2	YE, UE, BE
YUMUŞAK DOKU YARALANMALARI	ABRAZYON	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	EZİLME	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	LASERASYON	TT, K, A	1	YE, UE, BE
	YUMUŞAK DOKU KOPMALARI	T, K, A	1	YE, UE, BE
	DUDAK KESİLERİ	T, K, A	1	YE, UE, BE

BEBEK, ÇOCUK VE ADÖLESANDA TANI VE TEDAVİ PLANLAMASI	KLİNİK YETKİNLİK	DÜZEY	KIDEM	YÖNTEM
MALOKLUZYONLAR	SINIF I MALOKLUZYON	T, K	1	YE, UE, BE
	SINIF II MALOKLUZYON	T, K	2	YE, UE, BE
	SINIF III MALOKLUZYON	T, K	2	YE, UE, BE
	ALT/ÜST İLERİ İTİM	T, K	2	YE, UE, BE
	ÖN ÇAPRAZ KAPANIŞLAR (TEK DİŞ)	TT, K	1	YE, UE, BE
	ARKA ÇAPRAZ KAPANIŞLAR (TEK TARAFLI VE ÇİFT TARAFLI)	T, K	2	YE, UE, BE
	KÖTÜ ALIŞKANLIKLAR (PARMAK EMME, DUDAK EMME, EMZİK EMME, DİL İTME)	TT, K	1	YE, UE, BE
	EKTOPIK SÜRME	T, K	2	YE, UE, BE
	GÖMÜLÜ DİŞ	T, K	2	YE, UE, BE
	PERSİSTE SÜT DİŞİ	TT, K	1	YE, UE, BE
	ERKEN SÜT DİŞİ KAYBI	TT, K	1	YE, UE, BE
	İSKELETSEL KAPANIŞ BOZUKLUKLARI	B, K	2	YE, UE, BE
	DUDAK DAMAK YARIĞI	B, K	2	YE, UE, BE
TME HASTALIKLARI	KONDİL AGENEZİSİ	B	2	YE, UE, BE
	EKLEM DEJENERASYONU	B	2	YE, UE, BE
	KRONİK OROFASYAL AĞRI	B	2	YE, UE, BE
	AKUT OROFASYAL AĞRI	B	2	YE, UE, BE
	AÇILMADA KISITLILIK	B	2	YE, UE, BE

BEBEK, ÇOCUK VE ADÖLESANDA TANI VE TEDAVİ PLANLAMASI	KLİNİK YETKİNLİK	DÜZEY	KIDEM	YÖNTEM
	AÇILMADA DEVIASYON	B	2	YE, UE, BE
	KREPİTASYON	B	2	YE, UE, BE
	KLİK SESİ	B	2	YE, UE, BE
	MANDİBULAR DEFLEKSİYON	B	2	YE, UE, BE
İSTİSMAR BULGULARI	EKİMOZ, YANIK, KESİ, KIRIK, HEMATOM, ISIRIK, SAÇ KAYBI, LASERASYON	B	2	YE, UE, BE
ORAL PATOLOJİLER	PAPİLLOMA	B	2	YE, BE
	FİBROMA	B	2	YE, BE
	PYOJENİK GRANULOMA	B	2	YE, BE
	PERİFERAL OSSİFYİNG FİBROMA	B	2	YE, BE
	DEV HÜCRELİ GRANULOMA	B	2	YE, BE
	NÖROFİBROMA	B	2	YE, BE
	HEMANJİYOM	B	2	YE, BE
	LENFANJİYOMA	B	2	YE, BE
	FİBRÖZ DİSPLAZİ	B	2	YE, BE
	ODONTOJENİK KİSTLER	B	2	YE, BE
	ODONTOJENİK TÜMÖRLER	B	2	YE, BE
	MALİGN TÜMÖRLER	B	2	YE, BE
	ODONTOJENİK TÜMÖRLER	B	2	YE, BE
	MALİGN TÜMÖRLER	B	2	YE, BE

3.7.2. GİRİŞİMSEL YETKİNLİKLER

Uzman Hekim aşağıda listelenmiş girişimsel yetkinlikleri ve eğitimi boyunca edindiği diğer bütünüleyici “temel yetkinlikleri” eş zamanlı ve uygun şekilde kullanarak uygular.

GİRİŞİMSEL YETKİNLİK İÇİN KULLANILAN TANIMLAR VE KISALTMALARI

Girişimsel Yetkinlikler için dört düzey tanımlanmıştır.

1: Girişimin nasıl yapıldığı konusunda bilgi sahibi olma ve bu konuda gerektiğinde açıklama yapabilme düzeyini ifade eder.

2: Acil bir durumda, kılavuz veya yönerge eşliğinde veya gözetim ve denetim altında bu girişimi yapabilme düzeyini ifade eder.

3: Karmaşık olmayan, sık görülen tipik olgularda girişimi uygulayabilme düzeyini ifade eder.

4: Karmaşık olsun veya olmasın her tür olguda girişimi uygulayabilme düzeyini ifade eder.

	GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	Düzye	Kıdem	Yöntem
TANIYA YÖNELİK GİRİŞİMLER	TIBBİ VE DENTAL HİKAYE	4	1	YE, UE, BE
	EXTRAORAL MUAYENE	4	1	YE, UE, BE
	İNTRAORAL MUAYENE	4	1	YE, UE, BE
	RADYOLOJİK MUAYENE	4	1	YE, UE, BE
	ÇÜRÜK RİSK ANALİZİ	4	1	YE, UE, BE
	VİTALİTE TESTİ	4	1	YE, UE, BE
	MODEL ANALİZİ	4	2	YE, UE, BE
	SEDASYON/GENEL ANESTEZİ UYGULAMALARINDA PREOPERATİF DEĞERLENDİRME	4	2	YE, UE, BE
TEDAVİYE YÖNELİK GİRİŞİMLER	SİSTEMİK/TOPIKAL FLORİD UYGULAMALARI	4	1	YE, UE, BE
	NON-İNVAZİV FİSSÜR ÖRTÜCÜ UYGULAMASI	4	1	YE, UE, BE
	İNVAZİV FİSSÜR ÖRTÜCÜ UYGULAMASI	4	1	YE, UE, BE
	KORUYUCU REZİN RESTORASYON UYGULAMASI	4	1	YE, UE, BE
	ANTİMİKROBİYAL/REMİNERALİZAN TEDAVİ UYGULAMASI	4	1	YE, UE, BE
	SÜT DIŞINDE AMALGAM RESTORASYONLARI	4	1	YE, UE, BE

	GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	Düzyey	Kıdem	Yöntem
	SÜT DİŞİNDE CAM İYONOMER RESTORASYONLARI	4	1	YE, UE, BE
	SÜT DİŞLERİNDE REZİN ESASLI RESTORASYONLAR	4	1	YE, UE, BE
	SÜT DİŞLERİNDE PASLANMAZ ÇELİK KRON VE DİĞER KRON UYGULAMALARI	4	1	YE, UE, BE
	GENÇ DAİMİ DİŞLERDE AMALGAM RESTORASYONLAR	4	1	YE, UE, BE
	GENÇ DAİMİ DİŞLERDE REZİN ESASLI RESTORASYONLAR	4	1	YE, UE, BE
	SÜT DİŞLERİNDE İNDİREKT PULPA TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	GENÇ DAİMİ DİŞLERDE İNDİREKT PULPA TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	SÜT DİŞLERİNDE DİREKT PULPA TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	GENÇ DAİMİ DİŞLERDE DİREKT PULPA TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	SÜT DİŞLERİNDE AMPUTASYON TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	GENÇ DAİMİ DİŞLERDE AMPUTASYON TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	SÜT DİŞLERİNDE KANAL TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	GENÇ DAİMİ DİŞLERDE APEKSİFİKASYON TEDAVİSİ	4	2	YE, UE, BE
	ÇOCUKTA DAİMİ DİŞ KANAL TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	SÜT DENTİSYONUNDA BÖLÜMLÜ/ TAM HAREKETLİ PROTEZLER	4	2	YE, UE, BE
	SABİT YER TUTUCU UYGULAMALARI	4	2	YE, UE, BE
	HAREKETLİ YER TUTUCU UYGULAMALARI	4	2	YE, UE, BE
	DURDURUCU ORTODONTİK APAREY UYGULAMALARI	3	2	YE, UE, BE
	BASİT KRON KIRIĞI TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE

	GİRİŞİMSEL YETKİNLİK	Düzey	Kıdem	Yöntem
	KOMPLİKE KRON KIRIĞI TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	KÖK KIRIĞI/ KRON-KÖK KIRIĞI TEDAVİSİ	4	2	YE, UE, BE
	SARSILMA/ SÜBLÜKSASYON TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	İNTRÜZYON TEDAVİSİ	4	2	YE, UE, BE
	EKSTRÜZYON TEDAVİSİ	4	2	YE, UE, BE
	LATERAL LÜKSASYON TEDAVİSİ	4	2	YE, UE, BE
	AVÜLSİYON TEDAVİSİ	4	2	YE, UE, BE
	BASİT GİNGİVİTİS TEDAVİSİ	4	1	YE, UE, BE
	AKUT HERPETİK GİNGİVOSTOMATİTİS TEDAVİSİ	3	2	YE, UE, BE
	NUG TEDAVİSİ	2	2	YE, UE, BE
	TOPİKAL VE LOKAL ANESTEZİ UYGULAMALARI	4	1	YE, UE, BE

4. ÖĞRENME VE ÖĞRETME YÖNTEMLERİ

Çocuk diş hekimliği eğitimi çekirdek müfredatında yer alan tüm öğrenme ve öğretme yöntemleri aşağıda tanımlanmıştır.

TUKMOS tarafından önerilen öğrenme ve öğretme yöntemleri üçe ayrılmaktadır: “Yapılandırılmış Eğitim Etkinlikleri” (YE), “Uygulamalı Eğitim Etkinlikleri” (UE) ve “Bağımsız ve Keşfederek Öğrenme Etkinlikleri” (BE).

4.1. Yapılandırılmış Eğitim Etkinlikleri (YE)

4.1.1. Sunum

Bir konu hakkında görsel işitsel araç kullanılarak yapılan anlatımlardır. Genel olarak nadir veya çok nadir görülen konular/durumlar hakkında veya sık görülen konu/durumların yeni gelişmeleri hakkında kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemde eğitici öğrencide eksik olduğunu bildiği bir konuda ve öğrencinin pasif olduğu bir durumda anlatımda bulunur. Sunum etkileşimli olabilir veya hiç etkileşim olmayabilir.

4.1.2. Seminer

Sık görülmeyen bir konu hakkında deneyimli birinin konuyu kendi deneyimlerini de yansıtarak anlatması ve anlatılan konunun karşılıklı soru ve cevaplar ile geçmesidir. Sunumdan farkı konuyu dinleyenlerin de kendi deneyimleri doğrultusunda anlatıcı ile karşılıklı etkileşim içinde olmasıdır. Seminer karşılıklı diyalogların yoğun olduğu, deneyimlerin yargılanmadan paylaşıldığı ve farklı düzeylerde kişilerin aynı konu hakkında farklı düzeydeki sorular ile eksik yanlarını tamamlayabildikleri bir eğitim etkinliğidir.

4.1.3. Olgu tartışması

Bir veya birkaç sık görülen olgunun konu edildiği bir küçük grup eğitim aktivitesidir. Bu eğitim aktivitesinin hedefi, farklı düzeydeki kişilerin bir olgunun çözümlenmesi sürecini tartışmalarını sağlayarak, tüm katılımcıların kendi eksik veya hatalı yanlarını fark etmelerini sağlamak ve eksiklerini tamamlamaktır. Bu olgularda bulunan hastalık veya durumlar ile ilgili bilgi eksikliklerinin küçük gruplarda tartışılması ile tamamlanması veya yanlış bilgilerin düzeltilmesi sağlanır. Ayrıca aynı durum ile ilgili çok sayıda olgunun çözümlenmesi yoluyla aynı bilginin farklı durumlarda nasıl kullanılacağı konusunda deneyim kazandırır. Olgunun/ların basamaklı olarak sunulması ve her basamak için fikir üretilmesi ile sürdürülür. Eğitici her basamakta doğru bilgiyi verir ve doğru kararı açıklar.

4.1.4. Makale tartışması

Makalenin kanıt düzeyinin anlaşılması, bir uygulamanın kanıtla dayandırılması ve bir konuda yeni bilgilere ulaşılması amacıyla gerçekleştirilen bir küçük grup etkinliğidir. Makalenin tüm bölümleri sırası ile okunur ve metodolojik açıdan doğruluğu ve klinik uygulamaya yansımaları ile ilgili fikir üretilmesi ve gerektiğinde eleştirilmesi ile sürdürülür. Eğitici her basamakta doğru bilgiyi verir ve doğru kararı açıklar. Uzman adayına, benzer çalışmalar planlayabilmesi için problemleri bilimsel yöntemlerle analiz etme, sorgulama, sonuçları tartışma ve bir yayın haline dönüştürme becerisi kazandırılır.

4.1.5. Dosya tartışması

Sık görülmeyen olgular ya da sık görülen olguların daha nadir görülen farklı şekilleri hakkında bilgi edinilmesi, hatırlanması ve kullanılmasını amaçlayan bir eğitim yöntemidir. Eğitici, dosya üzerinden yazı, rapor, görüntü ve diğer dosya eklerini kullanarak, öğrencinin olgu hakkında her basamakta karar almasını sağlar ve aldığı kararlar hakkında geribildirim verir. Geribildirimler öğrencinin doğru kararlarını devam ettirmesi ve gelişmesi gereken kararlarının açık ve anlaşılır bir biçimde ifade edilerek geliştirmesi amacıyla yapılır.

4.1.6. Konsey (Bu etkinlik bu uzmanlık alanında uygulanmamaktadır)

4.1.7. Kurs (Bu etkinlik bu uzmanlık alanında uygulanmamaktadır)

4.2. Uygulamalı Eğitim Etkinlikleri (UE)

4.2.1. Yatan hasta bakımı (Bu etkinlik bu uzmanlık alanında uygulanmamaktadır)

- 4.2.1.1. Vizit
- 4.2.1.2. Nöbet
- 4.2.1.3. Girişim
- 4.2.1.4. Ameliyat

4.2.2. Ayaktan hasta bakımı

Öğrenci gözlem altında olgu değerlendirmesi yapar ve tanı, tedavi seçeneklerine karar verir. Öğrencinin yüksek/orta sıklıkta görülen acil veya acil olmayan olguların farklı başvuru şekillerini ve farklı tedavi seçeneklerini öğrendiği etkili bir yöntemdir. Ayaktan hasta bakımında sık kullanılması gereken yetkinliklerin 1'inci kıdem yetkinlikleri arasında sınıflandırılmış olmaları bu açıdan önemlidir.

4.2.3. Saha Çalışmaları

Toplumun ağız ve diş sağlığı taramaları ve koruyucu dişhekimliği uygulamalarının yönetilmesinin öğrenmesi sağlanır.

4.2.4. Genel Anestezi/ Sedasyon altında hasta bakımı

Genel anestezi/ sedasyon uygulanması gereken hastalarda çocuk diş hekimliği uygulamalarını öğrenmesi sağlanır.

4.3. Bağımsız ve Keşfederek Öğrenme Etkinlikleri (BE)

4.3.1. Yatan hasta takibi (Bu etkinlik bu uzmanlık alanında uygulanmamaktadır)

4.3.2. Ayaktan hasta/materyal takibi

Ayaktan başvuran acil veya acil olmayan bir olgu hakkında gereken yetkinlik düzeyine erişmemiş bir öğrencinin gözetim ve denetim gözlem altında, eğitici eşliğinde ve gereken yetkinlik düzeyine ulaşmış bir öğrencinin yüksek gözlem altında yaptığı çalışmalar sırasında eksikliğini fark ettiği konularda öğrenme gereksinimini belirleyerek bunu herhangi bir eğitim kaynağından tamamlaması sürecidir. Bu eğitim kaynaklarının doğru ve güvenilir olmasından eğitici sorumludur.

4.3.3. Akran öğrenmesi

Öğrencinin bir olgunun çözümlenmesi veya bir girişimin uygulanması sırasında bir akranı ile tartışarak veya onu gözlemleyerek öğrenmesi sürecidir.

4.3.4. Literatür okuma

Öğrencinin öğrenme gereksinimi olan konularda literatür okuması ve klinik uygulama ile ilişkilendirmesi sürecidir.

4.3.5. Araştırma

Öğrencinin bir konuda tek başına veya bir ekip ile araştırma tasarlaması ve bu sırada öğrenme gereksinimini belirleyerek bunu herhangi bir eğitim kaynağından tamamlaması sürecidir.

4.3.6. Öğretme

Öğrencinin bir başkasına bir girişim veya bir klinik konuyu öğretirken bu konuda farklı bakış açılarını, daha önce düşünmediği soruları veya varlığını fark etmediği durumları fark ederek öğrenme gereksinimi belirlemesi ve bunu herhangi bir eğitim kaynağından tamamlaması sürecidir.

5. EĞİTİM KAYNAKLARI

5.1. Eğitici Standartları

Eğitici standartları mevzuatta (663 sayılı KHK Kanunu ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu) belirlenmiş olup aşağıdaki ifadeler ideal bir eğitim verebilmek amacıyla önerilen standartlardır.

Üniversitelerde ve çocuk diş hekimliği (pedodonti) uzmanlık eğitimi verilecek diğer kurumlarda en az biri profesör veya doçent (Doçentliğini bu alanda almış) olmak üzere **üç** öğretim üyesi olmalıdır.

Uzmanlık öğrencisi/ eğitici **3/1**

5.2. Mekan Standartları

- Öğretim üyesi odaları
- Uzmanlık öğrencileri odası
- Öğretim üyesi kliniği
- Uzmanlık öğrencisi kliniği (tam donanımlı ünit) (1/2 oranında)
- Lisans öğrencisi kliniği (üniversiteler için)
- Sedasyon ünitesi (kurum içinde)
- Aparey laboratuvarı (kurumda ya da hizmet alınan)
- Kurum içinde veya birimde toplantı odası/derslik
- Kurum içinde veya birimde arşiv/depo
- Kurum içinde ve /veya genel anestezi ve reanimasyon biriminde tam teşekküllü ameliyathane
- Kurum içinde veya birimde sterilizasyon ünitesi

5.3. Donanım Standartları

- Muayene setleri
- Restoratif tedavi setleri
- Endodontik tedavi setleri
- Cerrahi setleri
- Travma setleri
- Periodontal tedavi setleri
- Ortodontik pensler
- Mobil ünit (genel anestezi için)
- Ölçü kaşıkları
- Tam donanımlı diş üniti
- Bilgisayar/yazıcı/ sunum cihazları
- Sedasyon cihazı

6. ROTASYON HEDEFLERİ

ROTASYON SÜRESİ (AY)	ROTASYON DALI
1	Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi
2	Anesteziyoloji ve Reanimasyon
1	Ortodonti
2	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
1	Tıbbi Genetik

AĞIZ, DIŞ VE ÇENE CERRAHİSİ	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Kist	T
Frenilum anomalileri	T
Oral bölge yumuşak doku kopmaları ve yırtıkları	TT
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Komplikasyonlu daimi diş çekimi	3
Frenilektomi	2
Sütür atımı	4
Biyopsi	1
Sürme yolu açılımı	1
ANESTEZİYOLOJİ VE REANİMASYON	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Vital bulgular ve ölçümleri	TT
Preoperatif değerlendirme	TT
Premedikasyon	TT

Nitrozoksit/oksijen inhalasyon sedasyonu	TT
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Vital bulgu değerlendirme	4
Preoperatif değerlendirme	4
Nitrozoksit/oksijen inhalasyon sedasyonu	2
Endotrakeal entübasyon	2
Damar yolu açma	2
Kardiyopulmoner resüsütasyon (çocuk)	4
ORTODONTİ ROTASYONU	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Yer darlığı	T
Sınıf I Malokluzyon	T
Sınıf II Malokluzyon	T
Sınıf III Malokluzyon	T
Alt/üst ileri itim	T
Ön çapraz kapanış	TT
Arka çapraz kapanış	T
Kötü alışkanlıklar	TT
Ektopik sürme	T
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Model analizi	2
Sefalometrik film analizi	2
Alışkanlık kırıcı aparey	4
Yer kazandırıcı aparey	4
ÇOCUK SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Çocuklarda kan basıncı değerleri	TT
Deri döküntüleri (çocukluk hastalıkları)	T
İstismar bulguları (ekimoz, yanık, ısırık, saç kaybı..)	T
Fizik muayene	T
Ateş	T
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Kan basıncı alma	4
Epikriz alma	3
Adli rapor yazma	4
Laboratuvar sonuçlarını değerlendirme	3

TIBBİ GENETİK	
KLİNİK YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Kromozomal hastalıklar	T
Tek gen hastalıkları	T
Baş-boyun malformasyonları	T
Genetik testler	T
GİRİŞİMSEL YETKİNLİK HEDEFLERİ	
Yetkinlik Adı	Yetkinlik Düzeyi
Tıbbi hikaye almak	1

7. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

8. KAYNAKÇA

TUKMOS, TIPTA UZMANLIK KURULU MÜFREDAT OLUŞTURMA VE STANDART BELİRLEME SİSTEMİ, Çekirdek Müfredat Hazırlama Kılavuzu, v.1.1, 2013